

Výberové konanie na riaditeľa školy v praxi

Právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na uvedenú oblasť – uvádzame len pracovné názvy zákonov, podľa čísla predpisu:

- ✓ 552/2003
- ✓ 596/2003

Súvisiace právne predpisy:

- ✓ 317/2009 zákon o pedagogických zamestnancoch
- ✓ 437/2009 vyhláška o kvalifikovanosti
- ✓ 291/2004 vyhláška o rade školy
- ✓ 311/2004 zákonník práce
- ✓ 18/2018 zákon o ochrane osobných údajov
- ✓ 330/2017 o výpise z registra trestov

Zrušené metodické usmernenie k výberovým konaniam

Výberové konanie na riaditeľa školy a školského zariadenia

Miesto riaditeľa školy alebo školského zariadenia **je možné obsadiť len výberovým konaním**. Po úspešnom výberovom konaní sa úspešný uchádzač – kandidát do funkcie riaditeľa školy **vymenúva** - § 3 ods. 5 zákona 552/2003 – „vymenovanie je predpokladom výkonu funkcie štatutárneho orgánu právnickej osoby zriadenej štátnym orgánom.“ – t.j. bez vymenovania do funkcie by nemohol vykonávať funkciu RŠ.

- Platí pre všetky typy zriaďovateľov a riaditeľov škôl a školských zariadení, aj RŠ bez právnej subjektivity

Samotné výberové konanie sa uskutočňuje v súlade s §3 a §4 zákona 596/2003 a v súlade s osobitným predpisom 552/2003 o výkone prác vo verejnom záujme.

Je potrebné si uvedomiť, že v prvom rade pre školstvo pri uskutočňovaní výberového konania pracujeme so zákonom 596/2003 – špecifický zákon pre

školstvo - a až potom, ak nie sú v tomto zákone upravené záležitosti VK na RŠ, berieme do úvahy zákon 552/2003 – všeobecnejší zákon (Lex generali, lex specialis).

1. **Vyhlásenie VK na RŠ**

- ak končí RŠ funkčné obdobie (5 rokov)
- v priebehu funkčného obdobia, ak je to potrebné z rôznych dôvodov (odchod do dôchodku, odvolanie riaditeľa školy, vzdanie sa funkcie, a pod.)

- upravuje ho § 4 ods. 1 zákona 596/2003 –
„VK na obsadenie miesta riaditeľa vyhlasuje zriaďovateľ spôsobom ustanoveným osobitným predpisom (§ 5 zákona 552/2003). Oznámenie o vyhlásení VK na obsadenie miesta riaditeľa okrem predpokladov určených osobitným predpisom (§6 zákona 317/2009) obsahuje aj požiadavku predloženia návrhu koncepcie rozvoja školy alebo školského zariadenia.“

Osobitný predpis nám priamo stanovuje obsadenie miesta riaditeľa výberovým konaním, teda riaditeľov škôl a ŠZ bez ohľadu na zriaďovateľa alebo, či má škola/ŠZ právnu subjektivitu alebo nemá.

Bez výberového konania:

- podľa § 5 ods. 9 zákona o výkone prác vo verejnom záujme možno voľné miesto vedúceho zamestnanca obsadiť bez VK len do vymenovania po úspešnom vykonaní VK podľa toho zákona, a to najdlhšie na 6 mesiacov.
- upravuje §5 ods. 3 zákona 552/2003 Z. z.

1.1 Voľné miesto:

- obsadzovanie miesta RŠ výberovým konaním je tiež obsadzovanie voľného pracovného miesta, na ktoré sa vzťahuje legislatíva:

A) §6 ods.1 zákona 552/2003 – „zamestnávateľ je povinný informovať o voľných pracovných miestach na výkon práce vo verejnom záujme na mieste u zamestnávateľa, ktoré je zamestnancom prístupné, a umožniť zamestnancom a iným fyzickým osobám uchádzať sa o tieto voľné miesta.“

Zákon stanovuje zamestnávateľovi povinnosť informovať o všetkých voľných pracovných miestach na výkon práce vo verejnom záujme, ktoré u zamestnávateľa sú. Rovnako stanovuje, kde a ako má byť informácia zverejnená – má byť prístupná všetkým jeho zamestnancom.

!!!predpis stanovuje, že má informácia byť prístupná zamestnancom, aj keď v znení odseku je uvedené, že aj iné fyzické osoby sa môžu o voľné pracovné miesto uchádzať.....

B) § 11a zákona 317/2009 Z.z. ods. 1 uvádza, že

„zamestnávateľ je povinný informovať o voľných pracovných miestach pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

a) zverejnením informácie o voľnom pracovnom mieste na svojom webovom sídle, ak má webové sídlo,

b) zverejnením informácie o voľnom pracovnom mieste na webovom sídle zriaďovateľa, ak má zriaďovateľ webové sídlo,

c) odoslaním informácie o voľnom pracovnom mieste príslušnému orgánu miestnej štátnej správy v školstve na účely zverejnenia na jeho webovom sídle.

(Odsek 2 uvedeného paragrafu potom stanovuje, čo má informácia obsahovať, aké údaje.)

C) § 62 zákona o službách zamestnanosti: „Zamestnávateľ je povinný oznámiť voľné pracovné miesto a jeho charakteristiku úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode sa pracovné miesto nachádza; to sa nevzťahuje na voľné pracovné miesto, o ktorom zamestnávateľ poskytuje údaje do informačného systému verejnej správy prevádzkovanom na ústrednom portáli verejnej správy podľa osobitného predpisu (napríklad § 26 zákona č. 55/2017 Z. z.)“.

Každé pracovné miesto, ktoré nie je kontinuálne preobsadené, je potrebné oznámiť.

– t.zn. napr. ak nie je VK úspešné, bude sa miesto obsadzovať ako voľné miesto podľa §5 ods. 9 zákona 552/2003 – najdlhšie na 6 mesiacov.....

Bližšie informácie:

https://www.upsvr.gov.sk/volne-pracovne-miesta/nahlasovanie-volnych-pracovnych-miest-zamestnavatelmi/nahlasaka-volneho-pracovneho-miesta.html?page_id=12967

<https://www.istp.sk/clanok/14197/od-januara-maju-zamestnavatelja-povinnost-nahlasovat-volne-pracovne-miesta>

<https://www.istp.sk/clanok/14255/co-je-este-dobre-vediet-o-povinnom-nahlasovani-volnych-pracovnych-miest->

!!!nezabúdať aj na povinnosť zverejňovania mzdu – sumu základnej zložky platu

<https://www.istp.sk/clanok/13802/nova-povinnost-zverejnovat-mzdu-v-inzeratoch-od-1-5-2018>

1.2 Vyhlásenie VK

Aby sa v dostatočnom predstihu zabezpečilo vyhlásenie VK, je potrebné, aby zriaďovateľ usledoval, kedy končí funkčné obdobie „súčasného“ riaditeľa školy tak, aby mohli byť dodržané všetky lehoty stanovené legislatívou a aby bola funkcia riaditeľa obsadená bez prerušenia.

A) Podľa § 4 ods. 1 „(1) Výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa **vyhlasuje zriaďovateľ** spôsobom ustanoveným osobitným predpisom.(§5 zákona 552/2003) Oznámenie o vyhlásení výberového konania na obsadenie miesta riaditeľa okrem predpokladov určených osobitným predpisom (§ 34 ods. 2 písm. a) až c) a §6 zákona 317/2009) obsahuje aj požiadavku na predloženie návrhu koncepcie rozvoja školy alebo školského zariadenia.“

B) Podľa §5 ods. 2 zákona 552/2003:

„(2) Výberovým konaním na obsadenie miesta vedúceho zamestnanca ustanoveného v odseku 1 (ďalej len „výberové konanie“) sa overujú schopnosti a odborné znalosti uchádzača, ktoré sú potrebné alebo vhodné vzhľadom na povahu povinností, ktoré má zamestnanec vykonávať na mieste vedúceho zamestnanca. Pri výberovom konaní sa musí dodržiavať zásada rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch ustanovená osobitným zákonom.12a) V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje

diskriminácia aj z dôvodu manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

(3) Výberové konanie vyhlasuje zamestnávateľ v tlači alebo v iných všeobecne prístupných prostriedkoch masovej komunikácie, ktorými sú najmä televízia, rozhlas a internet. Výberové konanie na miesto štatutárneho orgánu vyhlasuje zriaďovateľ alebo zakladateľ alebo orgán štátnej správy, do ktorého pôsobnosti zamestnávateľ, u ktorého bude funkciu štatutárneho orgánu vykonávať, patrí. Výberové konanie sa vyhlasuje **najmenej tri týždne pred jeho začatím.**

Oznámenie o vyhlásení výberového konania obsahuje

- a) názov zamestnávateľa vrátane obce, kde je sídlo zamestnávateľa,
- b) funkciu, ktorá sa obsadzuje výberovým konaním,
- c) kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné predpoklady na vykonávanie funkcie podľa osobitného predpisu (§ 34 ods. 2 zákona 317/2009),
- d) iné kritériá a požiadavky v súvislosti s obsadzovanou funkciou,
- e) zoznam požadovaných dokladov,
- f) dátum a miesto podania žiadosti o účasť na výberovom konaní.

Organizačné zabezpečenie VK a posúdenie kvalifikačných predpokladov kandidátov na vymenovanie riaditeľa zabezpečuje zriaďovateľ - § 4 ods. 2 zákona 596/2003. – *t.zn., že za organizačné zabezpečenie VK a posúdenie predpokladov kandidátov zabezpečuje zriaďovateľ - t.j. akýkoľvek zriaďovateľ – mesto, obec, súkromný, cirkev, VUC, Okresný úrad a pod.*

Oznam o vyhlásení VK nemá obsahovať požiadavky alebo kritériá, ktoré sú nad rámec zákona, napr. viac rokov praxe ako je stanovené, predkladať pracovnú zmluvu uchádzača, že má mať absolvované funkčné vzdelávanie, a pod. Môžeme požadovať iné kritériá alebo požiadavky, ak nám to dovoľuje iný špecifický predpis, ktorý sa vzťahuje na výkon funkcie RŠ, ale nie v rozpore s právnym predpisom.

Je dobré, ak vo zverejnenom vyhlásení je uvedené presne:

- *kedy je ukončené prijímanie prihlášok – pošta, osobne, čas, hodina, a pod.,*
- *Miesto predkladania žiadosti – osobný úrad, podateľňa, kancelária č.*
- *Ako majú označiť obálku, aby bolo zrejmé, že ide o výberové konanie*

VZOR – „vyhlásenie VK“

Kvalifikačným predpokladom na výkon funkcie a iným kritériám na vykonávanie funkcie riaditeľa sa budeme venovať samostatne neskôr po opise priebehu VK.

2. Priebeh a realizácia VK

O priebehu VK pojednáva zákon 552/2003, ale musíme brať do úvahy aj „Lex specialis“ – ustanovenia zákona 596/2003, ktoré nám niektoré ustanovenia špecificky upravujú na podmienky školstva. V praxi teda sa ustanovenia § 5 zákona 552/2003 vzťahujú na VK na riaditeľ'a školy primerane.

Zákon 552/2003 v § 5 stanovuje:

„(4) Zamestnávateľ, ktorý vyhlásil výberové konanie, zriadi výberovú komisiu a vymenuje jej členov. Členov výberovej komisie pri výberovom konaní na miesto štatutárneho orgánu vymenúva zriaďovateľ alebo zakladateľ. Ak zamestnávateľ nemá zriaďovateľa alebo zakladateľa, členov výberovej komisie vymenuje orgán štátnej správy, do ktorého pôsobnosti zamestnávateľ patrí. Výberová komisia má najmenej troch členov, z ktorých najmenej jedného člena určí zástupca zamestnancov. Celkový počet členov výberovej komisie je nepárny. – *tu máme špecifické ustanovenie - §4 ods. 2*

(5) Uchádzača, ktorý spĺňa predpoklady podľa § 3 ods. 1 písm. a), c) až e) a g), výberová komisia pozve na výberové konanie **najmenej sedem dní pred jeho začatím s uvedením dátumu, miesta a hodiny výberového konania**. Výberové konanie sa uskutočňuje písomnou formou alebo pohovorom, alebo písomnou formou a pohovorom.

(6) Výberová komisia zhodnotí výsledok výberového konania a na základe výsledkov určí poradie uchádzačov a zverejní výsledok výberového konania tak, aby bolo prístupné každému uchádzačovi. Poradie uchádzačov je záväzná pri obsadení funkcie; zamestnávateľ uzavrie pracovný pomer s uchádzačom podľa poradia. Uchádzač podľa poradia na účel preukázania bezúhonnosti podľa § 3 ods. 4 pred uzavretím pracovnoprávneho vzťahu postupuje podľa § 3 ods. 4 až 7.

(7) Výberová komisia písomne oznámi uchádzačovi výsledok výberového konania do desiatich dní od jeho skončenia.

(8) Ak výberová komisia na základe výberového konania nevyberie uchádzača na obsadzované miesto vedúceho zamestnanca, pretože žiadny uchádzač nevyhovel ustanoveným podmienkam, zamestnávateľ vyhlási nové výberové konanie.

(9) Voľné miesto vedúceho zamestnanca možno obsadiť bez výberového konania len do vymenovania po úspešnom vykonaní výberového konania podľa tohto zákona, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

(10) Uchádzač, ktorý sa cíti poškodený v dôsledku nedodržania podmienok pri výberovom konaní, môže sa domáhať svojich práv na súde vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.“

Niektoré ustanovenia §5 nám upravuje zákon 596/2003 špecificky:

A to: § 4 ods. 2:

„(2) Výberovou komisiou na výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa je rada školy. Organizačné zabezpečenie výberového konania a posúdenie kvalifikačných predpokladov kandidátov na obsadenie funkcie riaditeľa zabezpečuje zriaďovateľ.“

T. zn. výberovou komisiou je rada školy, žiadni hostia, iní prítomní a pod.

Ak je do výberového konania vyzývaní zo zákona „niekto ďalší“ – ten sa takisto stáva členom výberovej komisie, nie je hosťom ani iným prítomným, ako sa to často v zápisniciach uvádza....

Zloženie rady školy upravuje § 25 zákona 596/2003.

Od 1.9.2015 platí, že ak zriaďovateľ nebude 2x súhlasiť s návrhom kandidáta na funkciu RŠ - potom vyhlási tretie výberové konanie, kde bude postupovať podľa §5 ods. 4 zákona 552/2003, t.zn., že výberovú komisiu si ustanoví už zriaďovateľ sám a nebude to rada školy. – ale k tomu sa podrobnejšie vrátíme v časti vymenovanie kandidáta do funkcie riaditeľa školy.

2.1. Zápisnica z otvárania obálok:

Vyhlasovateľ, teda zriaďovateľ, zosumarizuje všetky podané žiadosti o účasť vo VK v uzavretých obálkach. Obálky by mali mať všetky prezentačnú pečiatku, kedy boli doručené, s preukázateľným dátumom prijatia a zaevidovania v registratúre, resp. došlej pošte.

Aj keď usmernenie MŠVVaŠ SR z roku 2004 k príprave a realizácii VK bolo zrušené, niektoré postupy pri výberovom konaní sa praxou osvedčili a ak sú podľa súčasnej platnej legislatívy, tak sú dodnes zaužívané. Patrí k nim napr. aj zápisnica z otvárania obálok.

Zriaďovateľ za účasti predsedu rady školy (resp. predsedu výberovej komisie) otvorí obálky so žiadosťami o účasť na VK a skontroluje, či uchádzači spĺňajú všetky vyhlásené kritériá a požiadavky na účasť vo VK a či doručili všetky podklady požadované k VK.

Zriaďovateľ pre potreby výberovej komisie zabezpečí vyhotovenie zápisnice tzv. „zápisnice z otvárania obálok“. Vyhotovuje ju v 2 rovnopisoch- pre zriaďovateľa, pre výberovú komisiu a podpisujú ju zástupcovia zriaďovateľa a predseda výberovej komisie.

Zákon nestanovuje taxatívne presne, kto má byť prítomní pri otváraní obálok – za to zodpovedá zriaďovateľ. Ale keďže ďalej preberá úlohu výberová komisia, je logické a transparentné, aby sa pri otváraní obálok zúčastnil predseda výberovej komisie, ktorý potom preberá dokumentáciu uchádzačov pre ďalšie pokračovanie výberového konania.

Poznámka: Rovnako zriaďovateľ musí zabezpečiť aj ochranu osobných údajov uchádzačov.

Zápisnica obsahuje:

- Mená všetkých prihlásených uchádzačov
- Či uchádzači spĺňajú/nespĺňajú požadované kritériá vyhlásené vo VK
- Ak niektorí uchádzač nedodal všetky požadované doklady, zaznamená to do zápisnice, ktoré konkrétne nedodal.

Komisia vyradí z výberového konania uchádzača, ktorý nesplní kritériá a oznámi to preukázateľne uchádzačovi s uvedením konkrétneho dôvodu, prečo bol z výberového konania vylúčený. K oznámeniu priloží doklady, ktoré boli doručené do VK.

Výberového konania sa môžu zúčastniť:

- Uchádzači, ktorí splnili podmienky vyhláseného VK,
- Uchádzači, ktorí doplnili doklady pred otvorením VK
- sú uvedení v zápisnici z otvárania obálok.

Doplnenie dokladov uchádzačov:

- ak uchádzač nepredložil všetky požadované doklady k žiadosti o účasť na Vk, vyhlasovateľ VK – v našom prípade zriaďovateľ – **preukázateľným spôsobom** vyzve uchádzača k doloženiu chýbajúcich dokladov. Ich doloženie je možné najneskôr do začatia výberového konania do rúk zástupcu zriaďovateľa, ktorý je súčasne členom výberovej komisie. Povinnosťou zástupcu zriaďovateľa je skontrolovať predložený doklad a predožiť ho do rúk predsedu výberovej komisie, ktorý túto skompletizovanú žiadosť zaradí do výberového konania.

!!!po zahájení výberového konania nie je možné doklady dopĺňať alebo meniť. !!!!!

Zriaďovateľ po vyhotovení zápisnice odovzdá jeden rovnopis zápisnice predsedovi výberovej komisie spolu so žiadosťami a prílohami žiadostí jednotlivých uchádzačov.

Ďalší postup a proces VK zabezpečuje rada školy, resp. výberová komisia menovaná zriaďovateľom, ak nie je ustanovená rada školy.

2.2. Rada školy pre účely výberového konania

Vo väčšine prípadov je výberovou komisiou pre výberové konanie na funkciu riaditeľa školy rada školy.

Kedy nie je výberovou komisiou rada školy?

Ak je výberová komisia menovaná zriaďovateľom podľa osobitného predpisu – teda podľa §5 ods. 4 zákona 552/2003:

Zriaďovateľ menuje výberovú komisiu v prípadoch: - podľa § 3 ods. 4 zákona 596/2003

- a) ak sa obsadzuje funkcia riaditeľa školy alebo školského zariadenia, pri ktorom sa rada školy nezriaďuje – (CPPP a P, ČŠPP),
- b) ak v zmysle § 4 ods. 4 zákona 596/2003 rada školy nenavrhol kandidáta na vymenovanie do funkcie riaditeľa školy do 2 mesiacov od vyhlásenia VK,
- c) ak po dvoch po sebe neúspešných výberových konaniach rada školy nenavrhol žiadneho kandidáta na funkciu riaditeľa školy, na ktorom sa zúčastnil aspoň jeden uchádzač, ktorý spĺňal dané kritériá.

Rovnakým spôsobom postupujú v týchto prípadoch všetci zriaďovatelia –štátne aj neštátne subjekty.....

Zriaďovateľ menuje výberovú komisiu aj v prípadoch:

- ak je zriaďovateľom obec, VUC - a zriaďovateľ po druhom výberovom konaní podľa § 3 ods. 2 zákona 596/2003 podal príslušnému zastupiteľstvu návrh nesúladi s navrhovaným kandidátom a zastupiteľstvo tento návrh akceptuje a schváli,
- ak je zriaďovateľom Okresný úrad v sídle kraja - - po druhom výberovom konaní podľa § 3 ods. 15 zákona 596/2003 neakceptuje návrh kandidáta a vyhlási výberové konanie podľa osobitného predpisu.

Vtedy rovnako zriaďovateľ postupuje podľa §5 ods. 4 zákona 552/2003.

Pre účely výberového konania je výberovou komisiou rada školy v zmysle zákona 596/2003 a to : §4 ods. 2; § 24 ods. 5; § 25 ods.16 a 17. (napr. spolu s prizývanými – delegovanými členmi rady školy).

Odporúčanie - upozornenie z praxe:

- Podľa § 25 ods. 1 zákona 596/2003 okrem iného za ustanovenie rady školy zodpovedá zriaďovateľ.

Pred samotným výberovým konaním odporúčame zriaďovateľom prekontrolovať si zloženie členov rady školy a ich ustanovenie do funkcie člena rady školy – v prípade napadnutia legálnosti rady školy - z ustanovujúceho zasadnutia rady školy musí byť podľa vyhlášky 291/2004 vyhotovená zápisnica v zmysle §5 ods. 4 a 5 zmienenej vyhlášky. Je potrebné, aby zriaďovateľ, ktorý je zodpovedný za ustanovenie rady školy, pred začatím výberového konania jej ustanovenie prekontroloval, či je v súlade s platnou legislatívou, aby sa v prípade napadnutia legálnosti zloženia rady školy vyvaroval toho, že výberové konanie z tohto dôvodu bude neplatné. –judikatúra NS SR sp. zn. 5Cdo 172/2007 z 30. júna 2008

- *Neúspešný kandidát spochybnil voľbu členov rady školy (nie samotné výberové konanie)– kde NS SR vyslovil právny názor, že:*
 - *Voľba členov rady školy, ktorá je výberovou komisiou na výberové konanie na vymenovanie riaditeľa školy, a samotná voľba riaditeľa školy nie sú od seba celkom nezávislé procesy, a že ak voľba členov rady školy nebola vykonaná transparentne a demokraticky (v súlade s platnou právnou úpravou), môžu vzniknúť odôvodnené pochybnosti o správnosti výberového konania vykonaného takto kreovaným orgánom.*

T.zn. nemožno tvrdiť, že tento výber riaditeľa školy bol v súlade s právom.....

Rada školy má počet členov 5 až 11, podľa veľkosti organizácie.

Delegovanie členov do rady školy pre účely VK:

- Zriaďovateľ obce, mestá, – ZŠ: (§ 25 ods.16 zákona 596/2003)
1 člen/delegovaný zástupca Štátnej školskej inšpekcie
1 člen/delegovaný zástupca Okresný úrad – odbor školstva príslušného kraja
- Zriaďovateľ VUC – SŠ: (§ 25 ods. 17 zákona 596/2003)
1 člen/delegovaný zástupca Štátnej školskej inšpekcie
1 člen/delegovaný zástupca Okresný úrad – odbor školstva príslušného kraja
1 člen/delegovaný zástupca samosprávneho kraja (v SŠ zdravotníckych je prizývaný aj delegovaný zástupca Min. zdravotníctva SR)

Podľa § 4 ods. 3 zákona 596/2003 **majú delegovaní členovia riadny hlas.**

Delegovanie sa netýka materských škôl a školských zariadení. – originálne kompetencie a zákon nám taxatívne hovorí o delegovaní člena len pre ZŠ a SŠ - § 4 ods. 3 zákona 596/2003

Keďže sú títo delegovaní členovia riadnymi členmi výberovej komisie, aj oni majú byť súčasťou stretnutia sa rady školy na prijatie a schválenie kritérií a postupu pri výberovom konaní.

V praxi:

- *pred samotným začatím výberového konania – stretnutie sa rady školy na prijatie a schválenie kritérií a postupu pri výberovom konaní a potom samotné VK.*

Pozastavenie členstva:

- ak do výberového konania doručí prihlášku člen rady školy alebo jemu blízka osoba, členstvo v rade školy sa pozastavuje až do ukončenia VK.
(§ 25 ods. 13 zákona 596/2003 – „(13) Členstvo v orgánoch školskej samosprávy sa pozastavuje dňom doručenia prihlášky člena orgánu školskej samosprávy alebo jemu blízkej osoby68) do výberového konania na funkciu riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia. Členstvo sa pozastavuje až do skončenia výberového konania.“
- Ak je členstvo pozastavené, člen rady školy sa nedopĺňa

Pojem blízka osoba:

- Definovaný v zákone č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov
- §116 – blízkou osobou je príbuzný v prvom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu
- § 117 – stupeň príbuzenstva 2 osôb sa určuje podľa počtu zrodení, ktorými v priamom rade pochádza jedna od druhej a v pobočnom rade obidve od najbližšieho spoločného predka

2.3. Rada školy pred VK

Rada školy – resp. predseda rady školy pozve na VK uchádzačov najmenej 7 dní pred jeho konaním. *(napr. ak je VK 7.5., pozve ho najneskôr 30.4., lebo deň 7.5. sa neráta)*

Pozvánky na VK je treba poslať uchádzačom preukázateľne a tým, ktorí splnili podmienky:

- Poštou doporučené do vlastných rúk na adresu uvedenú podľa prihlášky do VK – v pozvánke uvedený presný dátum, čas a miesto konania VK
- Je možné odovzdať aj osobne do vlastných rúk uchádzača – odporúčam prevzatie oproti podpisu s uvedením dátumu prevzatia
- Ak niektorý uchádzač nedoložil v žiadosti o účasť vo VK niektorý doklad, uviesť do pozvánky požiadavku doručenia do začatia VK s upozornením, že v prípade nedoloženia nebude zaradený do VK

Rada školy na svojom zasadnutí/stretnutí pred VK dohodne:

(odporúčame už s aj delegovanými členmi, ak tam sú)

- určiť spôsob poradia prezentácie jednotlivých uchádzačov (abecedne, losovaním)
- formu prezentácie uchádzačov – písomne, ústne, kombináciou a pod., časový interval prezentácie, hlavne pri viacerých uchádzačoch, zabezpečiť rovnaké podmienky, ak im budú kladené otázky – dohodnúť – rovnaké alebo nie, časový interval kladenia otázok, aký charakter otázok a pod,.....
- kritériá úspešnosti – neúspešnosti uchádzača
- spôsob hodnotenia uchádzačov – čo budeme hodnotiť – osobnostné predpoklady, spôsobilosti manažérske, zodpovednosť, organizačné schopnosti a pod.
- oboznámiť sa s koncepciami jednotlivých uchádzačov – nerozširovať informácie z koncepcií uchádzačov– rovnaké podmienky
- určiť, kto bude sledovať čas
- určiť volebnú komisiu, kto bude vyhodnocovať hlasovacie lístky
- kto bude viesť VK (spravidla predseda), určiť zapisovateľa – nemusí byť predseda
- pripraviť adekvátne a dôstojné priestory pre konanie VK – usporiadanie stolov, pc, dataprojektor, voda *(škola, obecný úrad,....)*
- zabezpečiť aj adekvátny priestor aj pre uchádzačov, ktorí čakajú na prezentáciu
- zabezpečiť administratívne vybavenie – obálky, pc, tlačiareň, kanc.potreby a pod.
- spôsob oboznámenia sa uchádzačov s výsledkom VK - musí – vždy písomne do 10 dní; je možné dohodnúť sa okrem písomného oznámenia – po ukončení VK a po podpísaní zápisnice oznámiť výsledok VK uchádzačovi ústne,

Dôležité!!!

- **pri viacerých uchádzačoch dodržať rovnaké podmienky pre všetkých uchádzačov**

Toto všetko je plne v kompetencii samotnej rady školy.

Dohodnúť, kedy bude uchádzač zvoleným kandidátom.....

2.4 Rada školy počas VK

Účasť verejnosti (ani zriaďovateľa) na výberovom konaní na miesto riaditeľa školy nie je možná.

Účasť verejnosti je upravená len vo veci bežného zasadnutia rady školy podľa § 24 ods. 15 zákona č. 596/2003 Z. z.

Ani ustanovenie zákona 596/2003, ani ustanovenie § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. neustanovuje, že výberové konanie môže byť verejné.

Ale oproti tomu je v § 5 ods. 6 zákona č. 552/2003 Z. z. ustanovené, že výberová komisia zhodnotí výsledok výberového konania a na základe výsledkov určí poradie uchádzačov a zverejní výsledok výberového konania tak, aby bolo prístupné každému uchádzačovi – teda výsledok výberového konania nie je verejne prístupný, prístupný je len uchádzačom.

Ak by sa na výberovom konaní zúčastnila verejnosť, zo strany tretích osôb by vo vzťahu k uchádzačovi mohlo dôjsť k porušeniu práva na ochranu osobných údajov uchádzača alebo práva na ochranu osobnosti (prejavy osobnosti, overovanie predpokladov na výkon práce).

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že účasť verejnosti (ani zriaďovateľa) na výberovom konaní na miesto riaditeľa školy nie je možná.

Zahájenie výberového konania - privítanie uchádzačov,

Ak máme uchádzačov, ktorých nepoznáme – odporúčame overiť totožnosť uchádzača a porovnať mená s prihláškou a dokladmi dodanými do výberového konania. Predseda výberovej komisie by mal rovnako aj prekontrolovať, či všetky doklady boli dodané - ak mal niekto doklady dodatočne doložiť. Ak ich nedoložili, z výberového konania uchádzača vylúčime.

Následne pozvanie uchádzačov do miestnosti, podpísanie prezenčnej listiny uchádzačov uchádzačmi a prezenčnej listiny členmi výberovej komisie - rady školy na účely VK.

Členovia rady školy - mlčanlivosť

Predseda výberovej komisie oboznámi všetkých uchádzačov s podmienkami VK – spôsob prezentácie uchádzačov, časové rozpätie na prezentáciu, poradie uchádzačov, metóda hodnotenia, spôsob oznámenia výsledku VK.

Členovia výberovej komisie počas VK:

- mali by sa správať nestranne, taktne, úctivo,
- nemali by navonok prejavovať súhlas, nesúhlas s názorom alebo odpoveďou uchádzača,
- nevyslovovať svoj vlastný názor,
- zabezpečiť pre všetkých uchádzačov rovnaké podmienky zaobchádzania

Po prezentácii uchádzačov je potrebné pristúpiť k vyhodnoteniu VK.

Zákon taxatívne neprikazuje ako má vyzerat' vyhodnotenie výberového konania.

Je možné ho vyhodnocovať bodovaním, hlasovaním, vyhodnocovaním kritérií na hlasovacích hárkoch a pod. Ak sa hodnotí prostredníctvom volebného lístka pridelením hlasu, je potrebné dohodnúť spôsob označenia a vyhodnotenia.

Odporúčanie z praxe:

*Uskutočniť tajné hlasovanie prostredníctvom volebných lístkov, kde členovia výberovej komisie označia hlas pre vybraného kandidáta - najdemokratickejší spôsob, jednotliví členovia nie sú nikým kompromitovaní, ovplyvňovaní, a pod. **Dôležité: pri prípadných súdnych konaniach absolútne preukázateľný spôsob hlasovania výberovej komisie.***

Zvolená volebná komisia potom vyhodnotí hlasovacie lístky a vyhlási výsledky hlasovania členom výberovej komisie.

Na základe výsledkov výberového konania výberová komisia prijme uznesenie o výsledku výberového konania v súlade s § 24 ods. 12 zákona 596/2003:

„(12) Orgán školskej samosprávy je schopný uznávať sa, ak je na jeho zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na platné uznesenie orgánu školskej samosprávy je potrebný nadpolovičný počet hlasov prítomných členov orgánu školskej samosprávy. **Na platné uznesenie orgánu školskej samosprávy vo veci vymenovania, odvolania alebo potvrdenia riaditeľa vo funkcii je potrebný nadpolovičný počet hlasov všetkých jeho členov.**“

T.zn., že ak je rada školy zložená z 13 členov – 11 členov + 2 delegovaní členovia na účely VK – na platné uznesenie je potrebných 7 hlasov hlasujúcich za uznesenie rady školy.

(v prípade rovnosti hlasov za uznesenie a proti uzneseniu – napr. 6:6, je možnosť

- *dať opäť hlasovať, ak je hlasovanie opäť rovnaké – uznesenie nie je platné, výberové konanie je neúspešné*
- *ak členovia VK nechcú opäť hlasovať, rovnako je uznesenie neplatné, keďže nebolo prijaté nadpolovičnou väčšinou všetkých členov výberovej komisie a výberové konanie je potom neúspešné)*

2.5 Zápisnica z VK

Po ukončení výberová komisia vyhotoví zápisnicu z výberového konania v dvoch rovnopisoch – pre radu školy a pre zriaďovateľa.

Zápisnica nemá byť rozsiahlym románom, ale musí obsahovať všetky podstatné náležitosti.

Zápisnica obsahuje:

- a) dátum a spôsob vyhlásenia VK,
- b) dátum a miesto konania VK,
- c) pracovná pozícia obsadzovaná VK,
- d) menný zoznam členov výberovej komisie (označiť neprítomných),
- e) definovanie stanovených kritérií, ktoré si dohodla výberová komisia,

- f) výsledok hlasovania výberovej komisie o výbere uchádzača,
- g) určenie úspešného uchádzača,
- h) uznesenie
- i) návrh na vymenovanie kandidáta na funkciu riaditeľa školy – môže byť aj osobitne, vtedy ho takisto podpisujú všetci členovia výberovej komisie
- j) prílohy: zápisnica z otvárania obálok
 - prezenčná listina uchádzačov zúčastnených na VK
 - prezenčná listina členov výberovej komisie
 - vyhlásenie členov výberovej komisie o mlčanlivosti a ochrane osobných údajov uchádzačov

Zápisnicu podpisujú: predseda výberovej komisie a členovia výberovej komisie.

Uznesenie obsahuje informáciu, či:

- výberové konanie prebehlo v súlade s dohodnutými pravidlami,
- výberové konanie prebehlo v súlade s platnou legislatívou,
- meno kandidáta, ktorého výberová komisia navrhuje na vymenovanie do funkcie riaditeľa školy
- hlasovanie členov výberovej komisie o prijatí uznesenia
 - ✓ počet členov výberovej komisie,
 - ✓ počet prítomných členov výberovej komisie,
 - ✓ počet členov hlasujúcich za prijatie uznesenia,
 - ✓ počet členov hlasujúcich proti prijatiu uznesenia,
 - ✓ počet členov, ktorí sa zdržali hlasovania.

Uznesenie je platné, ak bolo prijaté nadpolovičnou väčšinou všetkých členov rady školy - § 24 ods. 12 zákona 596/2003.

Na vymenovanie riaditeľa príslušnej školy je podstatné a dôležité len uznesenie príslušnej rady školy, ktoré obsahuje návrh kandidáta na vymenovanie do funkcie rady školy.

VZOR – zápisnica z VK a uznesenie

VZOR – Návrh na vymenovanie kandidáta na funkciu riaditeľa školy

2.6 Rada školy po ukončení VK

Výberové konanie je ukončené vtedy, ak je podaný zriaďovateľovi návrh kandidáta na vymenovanie do funkcie riaditeľa školy.

Predseda rady školy písomne oznámi účastníkom výsledok výberového konania do 10 dní od jeho skončenia (§ 5 ods. 7 zák. č.552/2003 Z. z.).

Predseda rady školy predloží zriaďovateľovi návrh na vymenovanie kandidáta do funkcie riaditeľa školy najneskôr do dvoch mesiacov od vyhlásenia výberového konania. - §4 ods. 4 zákona 596/2003.

Odporúčanie z praxe:

*Zákon nám nezakazuje oznámiť výsledok výberového konania po jeho ukončení aj ústnym spôsobom. Taxatívne **prikazuje oznámiť ho písomne do 10 dní od ukončenia výberového konania. Ak sa výberová komisia pred začatím výberového konania dohodne, že výsledok výberového konania oznámi po jeho ukončení uchádzačom aj ústne, je potrebné to pri zahájení uchádzačom oznámiť. Rovnako je pri tomto spôsobe potrebné zachovať ochranu osobných údajov jednotlivých uchádzačov. Z tohto dôvodu odporúčame oznamovať výsledok výberového konania – teda či vo výberovom konaní uspel alebo neuspel - každému uchádzačovi samostatne, za jeho osobu.***

Predseda rady školy súčasne zabezpečí aj odovzdanie/vrátenie dokumentácie neúspešným uchádzačom vo výberovom konaní.

Odporúčame možnosti:

1. osobne po ukončení výberového konania oproti podpisu so zoznamom odovzdaných dokladov,
2. preukázateľne poštou - Doporučene do vlastných rúk, súčasne doručenkou uschovať v archíve dokumentácie k výberovému konaniu.

Vymenovanie riaditeľa školy alebo školského zariadenia

Novelami zákona 596/2003 od 1.9.2015 a od 1.9.2017 boli zmenené alebo doplnené niektoré ustanovenia zákona súvisia s vymenovaním riaditeľa školy do funkcie.

Od 1.9.2015 sa pri obsadzovaní miest riaditeľov škôl neuplatňuje §5 ods. 6 zákona 552/2003, podľa ktorého je poradie uchádzačov záväzné pri obsadení funkcie vedúceho zamestnanca, t.zn. že zamestnávateľ má uzavrieť pracovný pomer s uchádzačom podľa poradia. Postup nám upravuje §3 ods.2 zákona 596/2003 v znení novely 188/2015, kde sa výrazne zmenil postup vymenovania riaditeľa školy – od 1.9.2015 už nie je zriaďovateľ povinný návrh rady školy akceptovať a vymenovať RŠ, ktorého navrhla rada školy.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona 596/2003:

„1) Riaditeľa vymenúva na dobu funkčného obdobia a odvoláva zriaďovateľ školy alebo zriaďovateľ školského zariadenia (ďalej len „zriaďovateľ“).

2) Zriaďovateľ vymenúva riaditeľa na päťročné funkčné obdobie na návrh rady školy. Rada školy predkladá návrh na kandidáta na riaditeľa na základe výsledkov výberového konania podľa § 4 okrem kandidáta, ktorý bol odvolaný podľa odseku 7 písm. a), c) a e) alebo odseku 8 písm. c). Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy vymenuje riaditeľa alebo písomne odôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom rade školy. Zriaďovateľ vyhlási druhé výberové konanie podľa § 4 do 15 dní odo dňa doručenia nesúhlasu rade školy. Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy na základe druhého výberového konania vymenuje riaditeľa alebo predloží návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom na najbližšie zasadnutie príslušného zastupiteľstva. Na schválenie návrhu na

vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom sa vyžaduje súhlas trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov príslušného zastupiteľstva. Ak príslušné zastupiteľstvo neschválilo návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom, zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia príslušného zastupiteľstva vymenuje riaditeľa na základe návrhu rady školy. Ak príslušné zastupiteľstvo schválilo návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom, zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia príslušného zastupiteľstva vyhlási výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa postupom podľa osobitného predpisu (teda § 5 zákona č. 552/2003 Z. z.). “

ZRIAĐOVATEĽ - OBCE, MESTO, VUC:

Zriaďovateľ do 30 dní od predloženia návrhu radou školy riaditeľa školy vymenuje alebo ak s navrhnutým kandidátom nesúhlasí – tak písomne odôvodní rade školy svoj nesúhlas.

Následne potom vyhlási druhé výberové konanie do 15 dní odo dňa doručenia nesúhlasu rade školy. Ak zriaďovateľ po druhom výberovom konaní kandidáta akceptuje, vymenuje ho na funkciu riaditeľa školy do 30 dní odo dňa predloženia návrhu radou školy.

Ak zriaďovateľ s navrhnutým kandidátom nesúhlasí aj po druhom výberovom konaní - predloží návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom na najbližšie zasadnutie príslušného zastupiteľstva – obecného alebo mestského. Tento návrh musí schváliť 3/5 väčšina **všetkých poslancov zastupiteľstva, teda nie prítomných, ale všetkých zvolených poslancov.**

Zastupiteľstvo návrh neschváli, teda neschváli, aby ho zriaďovateľ **nevymenoval** – zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia zastupiteľstva vymenuje kandidáta za riaditeľa školy, ktorého navrhla rada školy po druhom výberovom konaní.

Zastupiteľstvo návrh schváli – teda schváli, že s navrhnutým kandidátom zriaďovateľ nesúhlasil - zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia zastupiteľstva vyhlási opäť nové, tretie výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa.

Tretie výberové konanie vyhlasuje zriaďovateľ už postupom podľa § 5 zákona č. 552/2003 a bude postupovať podľa tohto paragrafu. Teda v tomto treťom výberovom konaní už nebude výberovou komisiou rada školy, ale komisia, ktorú vymenuje zriaďovateľ podľa uvedeného paragrafu.

Podľa § 5 ods. 4 zákona 552/2003 a poradie uchádzačov určené touto výberovou komisiou už bude v tomto prípade pre zriaďovateľa záväzná. Zriaďovateľ teda vymenuje do funkcie riaditeľa školy uchádzača, ktorý sa umiestnil v tomto výberovom konaní na prvom mieste.

Treba poznamenať, že o funkciu riaditeľa školy sa môže znova opakovane uchádzať aj uchádzač, ktorý sa zúčastnil výberového konania prvého, môže sa prihlásiť aj do druhého aj do tretieho.....túto možnosť legislatíva nezakazuje.

ZRIAĐOVATEĽ - NEŠTÁTNE:

- upravuje §3 ods. 12:

„12) **Zriaďovateľ cirkevnej školy alebo zriaďovateľ súkromnej školy** vymenúva riaditeľa na päťročné funkčné obdobie na návrh rady školy v lehote do 30 dní odo dňa predloženia návrhu. Rada školy predkladá návrh na kandidáta na riaditeľa školy na základe výberového konania (§ 4). Ak zriaďovateľ navrhnutého kandidáta neakceptuje, požiada radu školy o predloženie návrhu na nového kandidáta. Ak rada cirkevnej školy alebo rada súkromnej školy predloží návrh na kandidáta na vymenovanie riaditeľa po druhom výberovom konaní, ktorý nespĺňa kritériá zriaďovateľa podľa zamerania školy, riaditeľa vymenúva zriaďovateľ.

- Riaditelia aj týchto škôl sú menovaní na 5 ročné funkčné obdobie
- Ak ani po druhom výberovom konaní zriaďovateľ neakceptuje navrhovaného kandidáta, pretože nespĺňa jeho kritériá podľa zamerania školy, potom riaditeľa vymenuje priamo, bez výberového konania zriaďovateľ.

ZRIAĐOVATEĽ - OKRESNÝ ÚRAD:

- Ide o školy – špeciálne, praktické, odborné učilištia, stredné školy pre žiakov so špeciálnymi potrebami ŠVVP, bilingválne gymnáziá, špeciálne výchovné zariadenia

Na tieto školy sa vzťahuje ustanovenie § 3 ods. 15 zákona 596/2003:

„(15) Zriaďovateľ podľa § 19 ods. 2 písm. c) vymenúva riaditeľa na päťročné funkčné obdobie na návrh rady školy. Rada školy predkladá návrh na kandidáta na riaditeľa na základe výsledkov výberového konania podľa § 4 okrem kandidáta, ktorý bol odvolaný podľa odseku 7 písm. a), c) a e) alebo odseku 8 písm. c). Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy vymenuje riaditeľa alebo písomne odôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom rade školy. Zriaďovateľ vyhlási druhé výberové konanie podľa § 4 do 15 dní odo dňa doručenia nesúhlasu rade školy. Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy na základe druhého výberového konania vymenuje riaditeľa alebo vyhlási výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa postupom podľa osobitného predpisu (§ 5 zákona č. 552/2003).“

- postup zriaďovateľa pri neakceptovaní návrhu kandidáta radou školy je obdobný, vyhlasuje sa druhé aj tretie výberové konanie,
- ak ani v druhom výberovom konaní návrh neakceptuje vyhlási priamo tretie výberové konanie a zriadi výberovú komisiu sám
- nemusí svoj nesúhlas nikomu odôvodňovať a nikým schvaľovať

Rada školy v súlade s § 3 ods. 2 zákona 596/2003 (aj § 3 ods. 15) predkladá návrh na kandidáta na riaditeľa na základe výsledkov výberového konania podľa § 4 **okrem kandidáta, ktorý bol odvolaný podľa § 3 ods. 7 písm. a), c) a e) alebo podľa § 3 ods. 8 písm. c).**

Do 1.9.2017 bolo písmena a) až c) a e) – teraz sa vypustilo písmeno b) – teda za nepodanie majetkového priznania alebo porušil zákaz vykonávania podnikateľskej činnosti. Ak bol riaditeľ odvolaný z funkcie z týchto taxatívne vymenovaných dôvodov tento sa môže opäť uchádzať o funkciu riaditeľa školy. U ostatných dôvodov to nie je možné.

Odporúčanie z praxe:

V praxi sa často stáva, že do výberového konania sú prihlásení uchádzači, ktorí výberovej komisii alebo zriaďovateľovi nie sú známi, a výberová komisia sa nemá odkiaľ dozvedieť skutočnosti, či bol riaditeľ odvolaný z funkcie z dôvodov, pre ktoré by nemohol byť menovaný, alebo že bol odsúdený za úmyselný trestný čin, či závažné porušenie právnych predpisov a pod. Výberová komisia by takého kandidáta nemala navrhnúť a tento by sa ani výberového konania nemal zúčastniť. Preto odporúčam a vlastne sa už aj aplikuje úzus, že zriaďovateľ pri vyhlasovaní výberového konania medzi požadovanými dokladmi bude žiadať aj čestné prehlásenie o tom, že uchádzač nebol odvolaný z funkcie riaditeľa z týchto hore uvedených dôvodov.

Súčasne s vymenovaním riaditeľa školy má zriaďovateľ aj povinnosť dohodnúť s ním na dobu funkčného obdobia aj ďalšie pracovné náležitosti – pracovná zmluva, platové podmienky a pod. – ustanovuje to § 3 ods. 3 zákona 596/2003:

„(3) Zriaďovateľ súčasne s vymenovaním riaditeľa s ním **dohodne na dobu funkčného obdobia podmienky podľa osobitného predpisu** (§ 7 ods. 3, § 42 a 43 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov) v pracovnej zmluve a určí mu platové náležitosti podľa osobitného predpisu (Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní).“

Rovnako dôležité je uvedomiť si, že vo veci vymenúvania a odvolávania riaditeľa školy koná za zriaďovateľa štatutár, nie príslušné zastupiteľstvo ako kolektívny orgán.

Ustanovuje to § 3 ods. 11 zákona 596/2003:

„(11) Vo veci vymenúvania a odvolávania riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia, ktorého zriaďovateľom je orgán podľa § 2 ods. 1 písm. b) až d) – *t.j. obec, samosprávny kraj, OU v sídle kraja* -, vystupuje za zriaďovateľa starosta obce, predseda samosprávneho kraja alebo prednosta okresného úradu v sídle kraja. Na vymenúvanie a odvolávanie riaditeľa sa nevzťahuje osobitný predpis. (§ 11 ods. 4 písm. k) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 2 písm. g) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení zákona č. 445/2001 Z. z.).“

Z uvedeného vyplýva:

Neštátni zriaďovatelia – cirkevné a súkromné školy a školské zariadenia – riaditeľa školy vymenúva a odvoláva **štatutár zriaďovateľa**.

Zriaďovateľ Okresný úrad v sídle kraja – riaditeľa školy alebo školského zariadenia vymenúva a odvoláva prednosta Okresného úradu v sídle kraja.

Zriaďovateľ obec, mesto, VUC - riaditeľa školy alebo školského zariadenia vymenúva a odvoláva - obec – starosta obce, mesto – primátor mesta, VUC – predseda samosprávneho kraja.

Nevzťahujú sa tu ustanovenia o obecnom zriadení, o samospráve vyšších územných celkov a pod. – teda nekoná zastupiteľstvo, ale **len štatutári, sú to ich výhradné kompetencie.**

Pracovno-právne vzťahy riaditeľa školy

Ak sú organizácie právne subjekty, tak riaditelia škôl a školských zariadení sú štatutárnym orgánom zamestnávateľa.

Vymenovanie do funkcie je potrebné, lebo nám to stanovuje zákon:

a) na základe § 3 ods. 8 zákona 552/2003 –

„(8) Vymenovanie je predpokladom výkonu funkcie štatutárneho orgánu právnickej osoby zriadenej štátnym orgánom.“

b) § 4 ods. 4 zákona 596/2003 –

„(4) Návrh na vymenovanie riaditeľa podáva rada školy na základe výberového konania najneskôr do dvoch mesiacov od jeho vyhlásenia.“

c) **§3 ods. 1 zákona 596/2003 –**

„(1) Riaditeľa vymenúva na dobu funkčného obdobia a odvoláva zriaďovateľ školy alebo zriaďovateľ školského zariadenia (ďalej len „zriaďovateľ“).“

Aj celý názov paragrafu je „Vymenúvanie a odvolávanie riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia“, čiže celý § sa venuje tomuto procesu.....

Podľa uvedeného - bez ohľadu na to, či škola má alebo nemá právnu subjektivitu, či ide o školu štátnu alebo neštátnu, teda bez ohľadu na to, kto je zriaďovateľom školy, sa riaditeľ školy vymenúva. (§ 3 ods. 11 – kto vymenúva – uvádzali sme to vyššie.....)

Aj keď zákon 552/2003 sa nevzťahuje na neštátnych zriaďovateľov, § 3 ods. 1 zákona 596/2003 nám to ale taxatívne ukladá.

Rovnako 552/2003 nám hovorí o vymenovaní len štatutárneho orgánu ako predpoklad na výkon funkcie, ale takisto § 3 ods. 1 nám to taxatívne ukladá aj pre riaditeľov škôl a školských zariadení, ktoré sú bez právnej subjektivity.

Teda riaditelia všetkých škôl a školských zariadení sa najskôr vymenúvajú na základe výsledkov výberového konania a až potom sa s nimi dohodne na dobu funkčného obdobia pracovná zmluva – pretože pracovný pomer sa zakladá len písomnou pracovnou zmluvou. Vymenovanie nie je založenie pracovného pomeru.

Pracovnú zmluvu riaditeľovi školy vyhotovuje a podpisuje rovnako starosta, primátor, prednosta,.....zriaďovateľ, kto ho do funkcie vymenoval.....

Teda aj v prípade, ak bol tento riaditeľ predtým zamestnancom školy ako učiteľ aj u nového zamestnanca – podpisuje pracovnú zmluvu ten, kto ho do funkcie vymenoval.....

Pracovná zmluvu alebo zmena pracovnej zmluvy sa vyhotovuje na dobu funkčného obdobia (§3 ods 3 zákona 596), teda na dobu určitú – **teda na obdobie 5 rokov**.

Zákonník práce nám síce hovorí o tom, že pracovný pomer na dobu určitú možno uzatvoriť na obdobie 2 rokov, ale v tomto prípade opäť **uplatňujeme prednosť špecifického, teda osobitného zákona pred všeobecným** - teda zákon 596/2003, ktorý v § 3 ods. 3 taxatívne uvádza, že zriaďovateľ s ním dohodne na dobu funkčného obdobia podmienky podľa osobitného predpisu v pracovnej zmluve.....

Riaditeľ školy z hľadiska pracovného vzťahu má svoje osobitné postavenie.

Podľa § 5 ods. 1 školu riadi riaditeľ školy, vymenúva sa, dohadujú sa s nimi pracovné podmienky na funkčné obdobie, a pod.....

Čiže na jednej strane je samostatným riadiacim pracovníkom a na strane druhej je zamestnancom školy a ešte ho aj vymenováva zriaďovateľ.

Preto je potrebné uvedomiť si 2 roviny vzťahov RŠ, kde sa spája výkon funkcie s pracovným pomerom:

1. Funkčná rovina – funkčný vzťah k zriaďovateľovi
2. Pracovno-právna rovina – pracovno-právny vzťah riaditeľa ku škole

Preto je treba potom aj rozlišovať vznik, resp. zánik funkcie riaditeľa školy a vznik resp. zánik, resp. zmena jeho pracovného pomeru ku škole.

Pracovný pomer ukončujeme len zo zákonných dôvodov – výpoveďou, dohodou, okamžitým skončením pracovného pomeru,a pod. – podľa zákonníka práce

MOŽNOSTI PRACOVNO-PRÁVNEHO VZŤAHU RŠ:

1. **Uzatvoriť dodatok o zmene pracovnej zmluvy/o zmene dojednaných podmienok/o dohodu o zmene pracovnej zmluvy** – ak bol menovaný RŠ predtým učiteľom na tejto škole, kde je RŠ teraz –
– po ukončení funkčného obdobia a vo funkcii sa potom opäť stáva učiteľom

Túto zmenu mu vyhotoví zriaďovateľ - zmení dohodnutý druh prác – výchovno-vzdelávacia činnosť vykonávaná niektorou z kategórií a podkategórií pedagogického zamestnanca školy na nový dojednaný druh práce – riaditeľ školy. Táto dohoda o zmene sa uzatvára na dobu určitú – doba funkčného obdobia riaditeľa školy (5 rokov)

Trvanie funkčného obdobia sa mu buď uvedie do dojednaného druhu práce, čiže dôjde len k zmene dojednaného druhu práce na dobu 5 rokov a pritom ostanú ostatné časti pracovnej zmluvy nezmenené,

alebo sa v dodatku obmedzí doba trvania tejto dohody o zmene dojednaných pracovných podmienok na dobu 5 rokov a ostatné časti pracovnej zmluvy ostanú nezmenené

Musí byť v dohode o zmene pracovnej zmluvy uvedené, že ostatné časti pracovnej zmluvy zostávajú nezmenené. Potom po ukončení funkčného obdobia bude tomu riaditeľovi platiť pôvodná pracovná zmluva, teda tá, ktorú mal predtým ako učiteľ.

Aj pracovná zmluva riaditeľa školy musí obsahovať všetky náležitosti podľa Zákonníka práce.

- 2. Uzatvoriť pracovnú zmluvu na dobu určitú počas trvania funkčného obdobia –**
 - Po ukončení funkčného obdobia je ukončenie pracovného pomeru z titulu dohodnutej doby trvania pracovnej zmluvy podľa § 59 ods. 2 zákonníka práce
(„2) *Pracovný pomer dohodnutý na určitú dobu sa skončí uplynutím dohodnutej doby.*“)
- 3. Uzavrieť pracovnú zmluvu na neurčitý čas s menovaným riaditeľom, ktorý je na škole novým zamestnancom - rizikové: po zániku funkcie musíme riešiť jeho pracovný pomer ku škole – čo bude robiť ak má v pracovnej zmluve, že je riaditeľ školy a už ním nie je?**

Napr.:

 - a) *Stane sa nadbytočným zamestnancom*
 - b) *Ak bol odvolaný, môže byť dôvod na okamžité ukončenie pracovného pomeru a je potrebné s ním ukončiť pracovný pomer – dohodou (§60 zákonníka práce)*

-výpoveďou z dôvodu §63 ods. 1 písm. d)bod 2

Zákonníka práce - prestal spĺňať podmienku, že je riaditeľom školy.....s tým, že mu ponúkneme inú vhodnú prácu

-okamžitým skončením pracovného pomeru, ak sú

splnené podmienky § 68 ods. 1 zákonníka práce – teda bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo závažne porušil pracovnú disciplínu, poznámka- sčasti to rieši aj zákon 317/20009 – počas celej doby musí spĺňať predpoklady na výkon práce.....

Predĺženie funkčného obdobia riaditeľa školy

- môže byť v zákonne vymenovaných prípadoch, ak ide o prerušenie vykonávania funkcie riaditeľa školy.

Podľa § ods.13 zákon 596/2003

„13) Funkčné obdobie sa predlžuje o prerušenie vykonávania funkcie riaditeľa z dôvodu výkonu verejnej funkcie, čerpania materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky alebo dlhodobej pracovnej neschopnosti presahujúcej šesť mesiacov. Funkčné obdobie sa predlžuje o dobu trvania prekážky v práci uvedenej v prvej vete, ktorá zostáva do uplynutia funkčného obdobia, najviac o štyri roky.“

Následne § 3 ods. 14 zákona 596/2003 rieši, ako má zriaďovateľ riešiť túto situáciu:

„(14) Zriaďovateľ vymenuje na dobu prerušenia vykonávania funkcie riaditeľa z dôvodov podľa odseku 13 riaditeľa, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady podľa osobitného predpisu (§ 34 ods. 2 písm. d) a ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.) na zastupovanie bez výberového konania po prerokovaní s radou školy, ak je zriadená.

Dôležité:

Teda nie na návrh rady školy, či súhlas rady školy, len prerokuje v rade školy vymenovanie riaditeľa na dobu prerušenia výkonu „pôvodného“ riaditeľa školy.

Takto vymenovaný riaditeľ školy musí spĺňať požadované predpoklady na výkon funkcie riaditeľa stanovené zákonom - teda (§ 34 ods. 2 písm. d) a ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.)- čiže má absolvovať funkčné vzdelávanie, nemusí mať 5 rokov praxe a nemusí mať prvú atestáciu.....

Poznámka:

S takým riaditeľom škola uzatvára pracovný pomer len na dobu určitú a to na dobu zastupovania neprítomného riaditeľa školy.

Zánik funkcie riaditeľa školy

Od 1.9.2017 sa novelou zákona 596/2003 – novela č. 177/2017 Z.z. – zmenila skutočnosť zániku funkcie riaditeľa školy. V novel bol schválený nový §3a, ktorý upresnil podmienky zániku funkcie RŠ.

„ §3a zákona 596/2003:

Zánik výkonu funkcie riaditeľa

(1) Výkon funkcie riaditeľa zaniká

- a) uplynutím funkčného obdobia,
- b) vzdaním sa funkcie,
- c) odvolaním podľa § 3 ods. 7 alebo ods. 8,
- d) právoplatnosťou rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony,
- e) dňom uvedeným v právoplatnom rozhodnutí ministerstva o vyradení školy alebo školského zariadenia zo siete alebo
- f) smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

(2) Riaditeľ sa môže vzdať svojej funkcie písomným oznámením zriaďovateľovi. Výkon funkcie riaditeľa zanikne dňom doručenia písomného oznámenia zriaďovateľovi, ak v oznámení nie je uvedený neskorší dátum vzdania sa funkcie. Vzdanie sa funkcie nemožno vziať späť.“

Zhrnutie termínov:

Lehoty pri výberovom konaní:

Vyhlásenie VK – najmenej 3 týždne pred realizáciou VK

Pozvánky pre uchádzačov – najmenej 7 dní pred začatím VK – kalendárne dni

Oznámenie o výsledku VK – do 10 dní od ukončenia VK – kalendárne dni

Návrh na vymenovanie – dodržať termín do 2 mesiacov od vyhlásenia

Celé výberové konanie od vyhlásenia do podania návrhu – 2 mesiace

Nesúhlas zriaďovateľa s kandidátom – 30 dní, 15 dní